

kasvatus- ja opetuslautakunta**Aika** 08.04.2025 klo 18:00 - 20:03**Käsitellyt asiat**

§	Otsikko	Sivu
	Sisällysluettelo	
§ 18	Heinolan lukion avustushakemus Helena ja Minna Syrjälän rahastosta / Ilmastonmuutoksen opetuksen kehittäminen; opettajien koulutus ja opiskelijoiden leirikoulun suunnittelumatka Tromssaan syksyllä 2025	4
§ 19	Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen uudistus 1.8.2025 alkaen	6
§ 20	Perusopetuksen oppimisen tuen uudistuksen edellyttämät resurssit lukuvuonna 2025-2026	8
§ 21	Koulujen ja päiväkotien liikuntatilojen sekä muiden tilojen taksat 1.8.2025 lukien	10
§ 22	Sivistyspalveluiden seudullisen kehittämisverkoston toimintasuunnitelma ja vuosikello vuodelle 2025	11
§ 23	Hyvinvointijohtajan ajankohtaiskatsaus	12
§ 24	Viranhaltijapäätökset	13
§ 25	Päätöksiä ja tiedoksiantoja	14

kasvatus- ja opetuslautakunta

Aika 08.04.2025 klo 18:00 - 20:03**Paikka** kaupunginhallituksen kokoushuone**Osallistujat**

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Salminen Sami	puheenjohtaja	
	Salonen Harri	varapuheenjohtaja	
	Arifullen Teppo	jäsen	
	Järvinen Kaija	jäsen	
	Knuuttila Ville	jäsen	
	Ljungkvist Tuula	jäsen	
	Qvintus Esa	jäsen	
	Riikonen Pirjo	jäsen	
	Suutari Riikka	jäsen	
Muu	Karppinen Sanna	kaupunginhallituksen edustaja	poistui 19:04
	Hepo-oja Pirjo	esittelijä	
	Launia Eija	pöytäkirjanpitäjä	
	Helander Pia	koulutusjohtaja	
	Salminen Päivi	varhaiskasvatusjohtaja	
	Repo Mlnna	asiantuntija	§19, poistui 19:15
	Sihvonen Pilvi	asiantuntija	§18, poistui 18:32
	Rinkinen Johannes	asiantuntija	§18, poistui 18:32
Poissa	Parkkonen Jari		
	Lehtimäki Kirsi		

Laillisuus ja päätösvaltaisuus**Päätös:** Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.**Käsiteltyt asiat**

18 - 25

Pöytäkirjan tarkastus**Päätös:** Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Pirjo Riikonen ja Harri Salonen.**Pöytäkirja yleisesti nähtävillä**Pöytäkirja on julkaistu Heinolan kaupungin verkkosivuilla www.heinola.fi viimeistä allekirjoitusta seuraavana arkipäivänä.

Tämän pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu

(kts. allekirjoitusten yhteenvetosivu >

<https://www.heinola.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/paatoksenteko/esityslistat-ja-poytakirjat/muutoksenhakuajan-nahtavana-olevat-sahkoisesti-allekirjoitetut-poytakirjat/>

§ 18 Heinolan lukion avustushakemus Helena ja Minna Syrjälän rahastosta / Ilmastomuutoksen opetuksen kehittäminen; opettajien koulutus ja opiskelijoiden leirikoulun suunnittelumatka Tromssaan syksyllä 2025

kasopltk 08.04.2025 § 18

167/02.05.01.02/2025

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin

Kokouksen kulku:

Jäsen Suutari teki jäsen Salosen kannattamana vastaesityksen, että avustusta ei myönnetä.

Perustelut: Avustusta voidaan sääntöjen mukaan myöntää maa- ja metsätaloutta työkseen tekeville tai sitä opiskeleville. "Heinolan kaupungilla on Helena ja Minna Syrjälän lahjoitusrahasto -niminen rahasto, jonka varoja käytetään lahjoittajien 13.1.1956 tekemän testamentin mukaisesti. Rahaston varoja käytetään Heinolan kaupungin alueella vakituisesti asuvien taloudellisen tuen tarpeessa olevien avustamiseen sekä opiskelijoiden tukemiseen ja lasten ja nuorten maa- ja metsätietouden kartuttamiseen. "

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta käydyn keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu vastaesitys, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että tarvittava äänestys toimitetaan CloudMeetingillä niin, että ne jotka kannattava esittelijän esitystä äänestävät Jaa ja ne jotka kannattavat jäsen Suutarin esitystä äänestävät Ei.

Äänestyksessä annettiin

5 Jaa-ääntä (Arifullen, Knuuttila, Ljungkvist, Riikonen ja Salminen)

4 Ei -ääntä (Järvinen, Qvintus, Salonen ja Suutari)

Puheenjohtaja totesi kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksyneen esittelijän päätösehdotuksen ääniin 5 vastaan 4. Äänestysraportti liitteenä.

Esittelijä

hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo

Päätösehdotus

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää myöntää avustusta korkeintaan 11 725 euroa Heinolan lukion opettajien syksyn 2025 koulutus- ja suunnittelumatkaa varten. Avustus maksetaan jälkikäteen toteutuneiden kustannusten mukaan. Avustusehtona on tositteiden toimittaminen Heinolan kaupungin kirjaamoon.

Toimivalta

Heinolan kaupungin hallintosääntö 23.1 §

Valmistelija hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja, p. 050 0717 310; asiakirjahallinnon asiantuntija Annamari Sammalvehrä, p. 044 7977 090, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Valmistelu Heinolan lukio on hakenut 3.3.2025 saapuneella hakemuksella avustusta koulun opettajien yhdessä Vääksyn Yhteiskoulun lukion kanssa toteutettavalle koulutukselle ja leirikoulun suunnittelumatkalle Tromssaan syksyllä 2025.

Matkan tarkoituksena on kehittää opettajien valmiuksia opettaa ilmastonmuutosta monitieteisesti ja holistisesti sekä suunnitella alueen lukioden opiskelijoille vuonna 2026 kohdennettua ilmastonmuutosleirikoulua.

Koulutukseen osallistuu yhteensä 12 lukion opettajaa Heinolan ja Vääksyn yhteiskoulun lukioista. Helena ja Minna Syrjälän rahastosta haettava rahoitus koskee ainoastaan Heinolan kaupungin opettajia. Avustusta haetaan koulutusmatkan kustannuksiin, joista on eritelty kustannusarvio esityslistan liitteenä olevassa hakemuksessa

Helena ja Minna Syrjälän lahjoitusrahaston säännön (valt 5.11.2024 § 54) 2§:n mukaan mukaan avustusta voidaan myöntää Heinolan oppilaitosten luonto-, maatalous- ja metsäopetuksen sekä kerhojen matkasta koituvien kulujen tukemiseen.

Lukion rehtori Johannes Rinkinen sekä lehtori Pilvi Sihvonen ovat kokouksessa läsnä esittelemässä avustuksen kohteena olevaa opettajien koulutusmatkaa, joka kohdistuu tulevaan opiskelijoiden leirikoulun suunnitteluun.

Esityslistan liitteenä Heinolan lukion avustushakemus sekä Helena ja Minna Syrjälän lahjoitusrahaston säännöt.

Tiedoksianto	Virallinen ote	rehtori Johannes Rinkinen / Heinolan lukio lehtori Pilvi Sihvonen / Heinolan lukio
	Sähköposti	asiakirjahallinnon asiantuntija

Liitteet

- 1 Heinolan lukion avustushakemus 3.3.2025 - Ilmastonmuutoksen opetuksen kehittäminen, Lukion opettajien koulutusmatka ja leirikoulun suunnittelumatka Tromssaan syksyllä 2025 - Helena ja Minna Syrjälän rahasto
- 2 Helena ja Minna Syrjälän lahjoitusrahaston säännöt 1.1.2025 lukien
- 3 Äänestystiedot Heinolan lukion avustushakemus Helena ja Minna Syrjälän rahastosta / Ilmastonmuutoksen opetuksen kehittäminen; opettajien koulutus ja opiskelijoiden leirikoulun suunnittelumatka Tromssaan syksyllä 2025

§ 19 Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen uudistus 1.8.2025 alkaen

kasopltk 08.04.2025 § 19

586/12.00.00/2025

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Kaupunginhallituksen edustaja Karppinen poistui tämän asian käsittelyn aikana (19.04)
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Kasvatus- ja opetuslautakunta merkitsee tiedoksi saamansa selvityksen oppimisen tuen uudistuksesta.
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1§
Valmistelija	koulutusjohtaja Pia Helander, p. 050 556 5934, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Oppimisen tuki uudistuu esi- ja perusopetuksessa Laki perusopetuslain ja perusopetuksen opetussuunnitelman muutoksesta koskien oppimisen tukea astuu voimaan 1.8.2025 alkaen. Hallitusohjelman tavoitteena on selkeyttää oppimisen tukea ja yhtenäistää oppimisen tuen jatkumo esiopetuksesta toiselle asteelle. Keskeisenä lähtökohtana on siirtää tuen painopistettä varhaiseen ja oikea-aikaiseen oppimisen tukemiseen. Uudistuksessa keskiössä ovat oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt, joilla tarkoitetaan esimerkiksi kielitietoista opetusta ja opetusryhmien muodostamista siten, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa ja opettajan olisi mahdollista huomioida opetusryhmän tarpeet riittävän hyvin. Ensisijaiset tukimuodot, joihin kaikilla oppilailla on oikeus, ovat ryhmäkohtaisia. Näihin sisältyy yleinen tukiopeus, opetuskielen tukiopeus sekä erityisopettajan antama opetus. Opetuksenjärjestäjän tulee varata ryhmäkohtaisiin tukitoimiin 0,122 tuntia/oppilas. Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät ole riittäviä, oppilas saa oppilaskohtaisia tukitoimia, jotka ovat säännöllisiä ja perustuvat

yksilöllisiin tuen tarpeisiin. Näihin sisältyy sekä osittain pienryhmässä, että tarvittaessa kokonaan erityisluokassa toteutettava opetus sekä oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut.

Keskeisenä tavoitteena on myös selkiyttää tukitoimia koskevaa päätöksentekoa sekä vähentää opettajien kirjaamisvelvoitetta tukea koskevissa asiakirjoissa. Tuen pedagogisten asiakirjojen määrää vähennetään ja niiden valmisteluprosessia kevennetään, kuitenkin siten, että tuen tarpeiden tunnistaminen, arviointi ja suunnittelu voidaan toteuttaa tarkoituksenmukaisesti.

Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen erityisasiantuntija on kokouksessa esittelemässä oppimisen tuen uudistusta.

Esittelymateriaali on lautakunnan Cloudmeeting-tiedostossa etukäteen tutustuttavissa.

§ 20 Perusopetuksen oppimisen tuen uudistuksen edellyttämät resurssit lukuvuonna 2025-2026

kasopltk 08.04.2025 § 20

587/01.00.02/2025

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää 1. Lisätä perusopetuksen opetustuntiresursseihin 76 tuntia oppimisen tuen uudistuksen edellyttämiin tukitoimiin 1.8.2025 lukien. 2. Mahdollisesti tarvittava esitys lisämäärärahasta tuodaan päätettäväksi lautakuntaan lokakuussa.
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1§
Valmistelija	koulutusjohtaja Pia Helander, p. 050 556 5934, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Resurssitarveperustelut Laki perusopetuslain ja perusopetuksen opetussuunnitelman muutoksesta koskien oppimisen tukea astuu voimaan 1.8.2025 alkaen. Laki edellyttää opetuksenjärjestäjää kohdentamaan ryhmäkohtaiseen tukeen 0,122 tuntia/oppilas. Laskennallisesti tämä Heinolan perusopetuksessa tarkoittaa 161 tuntia. Maan hallitus on varannut uudistukseen kokonaisuudessaan 100 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan kunnille valtionosuutena. Ensimmäiset viisi kuukautta 1.8.–31.12.2025 valtionosuutta uudistukseen osoitetaan koko maassa 38,2 miljoonaa. Heinolan perusopetuksen nykyinen rakenne ja toiminta kartoitettiin suhteessa ryhmäkohtaiseen tukeen. Ryhmäkohtaista tukea on nykyisissä rakenteissa laskennallisesti noin 85 tuntia. Näitä tukimuotoja ovat mm. tukiopetus, jakotunnit, samanaikaisopetus. Oppimisen tuen resurssointiin tarvitaan vuositason tasolla lisää 76 tuntia, jonka laskennallisesti tarkoittaa 190 000 € kustannuksia. Tämä tullaan huomioimaan vuoden 2026 talousarviota laadittaessa.

1.8.2025 alkaen oppimisen tuen uudistus on voimassa vuonna 2025 viisi kuukautta eli lisätarve vuoden 2025 resursointiin vuonna on 80 000 €. Hyvinvointipalveluiden / opetus- ja koulutusvastuualueen talousarviomuutoksen tarve arvioidaan lokakuuhun mennessä.

Tiedoksianto

sähköposti

talouspalvelut

§ 21 Koulujen ja päiväkotien liikuntatilojen sekä muiden tilojen taksat 1.8.2025 lukien
kasopltk 08.04.2025 § 21
427/02.05.00.00/2025

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.	
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo	
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä koulujen ja päiväkotien liikuntatilojen taksaluetteloon tehdyt lisäykset koskien Elämäнкаaritalon ja Tommola-talon taksoja 1.8.2025 lukien.	
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1§; toimivaltataulukko 2.6	
Valmistelija	varhaiskasvatusjohtaja Päivi Salminen, p. 050 593 9649 etunimi.sukunimi@heinola.fi	
Valmistelu	Hyvinvointilautakunta päätti kokouksessaan 17.9.2024 koulujen ja päiväkotien liikuntatilojen sekä muiden tilojen taksoista ulkopuolisten käyttäjien osalta 1.1.2025 lukien. Taksaluetteloa on täydennetty Elämäнкаaritalon keittiön ja aulan taksoilla, Tommola-talon ja Elämäнкаaritalon astiataksoilla sekä Tommola-talon datatykin taksalla, jotka on tarkoitus ottaa käyttöön 1.8.2025 lukien. Tulot tilojen vuokraamisesta kohdentuvat päiväkotien tilojen osalta varhaiskasvatuspalveluille ja koulujen tilojen osalta opetus- ja koulutuspalveluille. Esityslistan liitteenä on koulujen ja päiväkotien liikuntatilojen sekä muiden tilojen taksat 1.8.2025 lukien.	
Tiedoksianto	sähköposti	päiväkodin johtajat palveluneuvoja Katri Hietanen palvelupäällikkö Katja Vastamäki www-sivut
Liitteet	4 koulujen ja päiväkotien liikuntatilojen sekä muiden tilojen taksat 1.8.2025 lukien hyväksytty lautakunnassa 8.4.2025	

§ 22 Sivistyspalveluiden seudullisen kehittämisverkoston toimintasuunnitelma ja vuosikello vuodelle 2025

kasopltk 08.04.2025 § 22

332/00.04.01/2025

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyy seudullisen kehittämisverkoston toimintasuunnitelman ja toiminnan vuosikellon v. 2025.
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1§
Valmistelija	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja, p. 050 0717310 etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Päijät-Hämeen kuntien yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kunnat kehittävät yhteistyössä alueen sivistyspalveluita. Kehittämistyötä tehdään verkostossa, jossa on mukana toimijoita kaikista yhteistyökunnista. Yhteistoimintaa ohjaa kuntien sivistyspalveluiden johtavista viranhaltijoista koostuva ohjausryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti joka kuukausi. Keskeisessä asemassa on ohjausryhmän ja verkoston kehittämisryhmien yhteistyö Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa. Vuosittaiset toimintasuunnitelmat pohjautuvat ohjausryhmän ja kehittämisryhmien puheenjohtajien yhteisen itsearviointin tuloksiin. Vuoden 2025 yhteistyön tavoitteita ovat: • yhteistoiminnan tavoitteet ja rakenteet tulevaisuudessa (yhteistoimintasopimuksen uusiminen vuodesta 2026 eteenpäin) • lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa • alueellisen vetovoiman ja yhteistoiminnan näkyvyyden lisääminen. Vuoden 2025 aikana jatketaan meneillään olevia ulkopuolisen rahoituksen mahdollistamia kehittämishankkeita ja haetaan ohjausryhmän päätöksellä mahdollisia uusia erityisavustuksia kehittämistoiminnan tueksi. Kasvatus- ja opetuslautakunnan Cloudmeeting- tiedostossa on kehittämisverkoston toimintasuunnitelmaan sisältyvä toiminnan vuosikello.
Tiedoksianto	sähköposti kaupunginhallitus

§ 23 Hyvinvointijohtajan ajankohtaiskatsaus

Kasopltk

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Ajankohtaiskatsaus 8.4.2025 pöytäkirjan liitteenä.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja
Päätösehdotus	Kasvatus- ja opetus lautakunta päättää merkitä annetun ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.
Valmistelija	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja, p. 050 071 7310, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Hyvinvointijohtaja ja vastuualuejohtajat selostavat lautakunnalle ajankohtaisia asioita. Hyvinvointijohtaja ja palvelualuejohtajat vastaavat hyvinvointilautakunnan ryhmätyötilassa (Teams) maanantaina klo 9 mennessä mahdollisesti esitettyihin kysymyksiin

Liitteet

5 Ajankohtaiset kasvaus- ja opetuslautakunta 8.4.2025

§ 24 Viranhaltijapäätökset

kasopltk

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja

Päätösehdotus Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää:

1. merkitä päätökset tiedokseen ja
2. todeta, että se ei käytä otto-oikeuttaan tehtyihin päätöksiin.

Toimivalta Hallintosääntö 27 §

Valmistelu Kooste kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätöksistä ajalta 3.-30.3.2025 on esityslistan liitteenä.

Halutessaan tarkempia tietoja päätöksen perusteluista tai liitteistä toimielimen jäsen voi pyytää niitä tutustuttavakseen toimielimen pöytäkirjanpitäjältä.

Julkiset viranhaltijapäätökset ovat nähtävänä päivittäin verkkosivuilla www.heinola.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/viranhaltijapaaotokset.

Liitteet

- 6 Kasvatus- ja opetuslautakunnan viranhaltijapäätösluettelo 3.-30.3.2025

§ 25 Päätöksiä ja tiedoksiantoja

kasopltk

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja
Päätösehdotus	Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää merkitä asiat tiedoksi.
Valmistelu	Kasvatus- ja opetuslautakunnalle on saapunut seuraavia päätöksiä ja tiedoksiantoja: - Opetus- ja kulttuuriministeriö on 24.2.2025 päättänyt olla myöntämättä valtionerityisavustusta perusopetuksen kehittämiseen – Hyvä Heinola kaikille -hankkeeseen. - Opetushallitus on 25.3.2025 päättänyt myöntää Heinolan kaupungille 36.752 euroa valtionavustusta suomi toisena kielenä opetukseen vuodelle 2024. - Päijät-Hämeen sivistystoimen ohjausryhmän pöytäkirja 12.3.2025

Asiakirjat ovat nähtävänä CloudMeeting Tiedosto-kansiossa.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 18, § 20, § 21**Heinolan kaupunki****Oikaisuvaatimusohjeet, kunnallisasiat****Oikaisuvaatimusoikeus**

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Heinolan kaupunki
kasvatus- ja opetuslautakunta
postiosoite: PL 1001, 18101 Heinola
Heinolan kaupungin asiakaspalvelu, Torikatu 8, 18100 Heinola
sähköpostiosoite: kirjaamo@heinola.fi
www.suomi.fi/viestit

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos asianosainen on antanut luvan tiedoksiannon toimittamiseen sähköisesti, katsotaan asianosaisen saaneen päätöksestä tiedon kolmen (3) päivän kuluessa lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan ja jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja sen toimittaminen

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä klo 15 mennessä.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 19, § 22, § 23, § 24, § 25

Heinolan kaupunki

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVHhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22§)